

Tekniska Museets Vänner - Verksamhetsberättelse 2009

Ändamål

Tekniska Museets Vänner, TMV, har som ändamål att genom ekonomiskt stöd och på andra sätt främja Tekniska museets verksamhet. Genom detta stöd kan museets årsskrift Dædalus, eller annan skrift av museet, utsändas till alla medlemmar. TMV svarar i samarbete med museet för en betydande mötesverksamhet och ordnar studiebesök och studieresor för sina medlemmar till teknikhistoriskt intressanta anläggningar. TMV delar dessutom varje år ut stipendier till förtjänta anställda vid Tekniska museet. Samverkan med museet regleras sedan flera år av ett avtal, som finns att läsa på TMV:s hemsida, www.tmv.a.se.

Styrelse, revisorer och valberedning

TMV:s styrelse hade vid utgången av 2009 följande sammansättning:

ordförande	Karsten F. Larsen	vald till årsstämman 2010
vice ordförande	Lennart Lübeck	vald till årsstämman 2011
sekreterare	Bjarne Däcker	vald till årsstämman 2010
skattmästare	Johan Martin-Löf	vald till årsstämman 2011
ordf. i programutskottet	Håkan Ljungqvist	vald till årsstämman 2010
ledamot	Pär Blomkvist	vald till årsstämman 2010
ledamot	Ingrid Bruce	vald till årsstämman 2011
ledamot	Erik Prisell	vald till årsstämman 2011
ledamot	Ann Follin	utsedd av Tekniska museet

TMV:s revisorer och revisorssuppleanter:

Jan-Ingvar Lindström	vald till årsstämman 2010
Per Schultz	vald till årsstämman 2010
Roland Christell (suppl.)	vald till årsstämman 2010
Per Wirback (suppl.)	vald till årsstämman 2010

Valberedning:

Per Almqvist (ordf.)	vald till årsstämman 2010
Lars Arosenius	vald till årsstämman 2010
Gert Ekström	vald till årsstämman 2010

Styrelsen har haft fem sammanträden under 2009.

Årsstämman 2009

Årsstämman ägde rum på museet 1 april. Styrelsen fick den ovan angivna sammansättningen. Den utsända verksamhetsberättelsen för 2008 med den ekonomiska redovisningen föredrogs och godkändes och programverksamheten redovisades i bilaga. Denna verksamhetsberättelse liksom tidigare är utlagd på TMV:s hemsida.

Medlemsavgiften för 2010 fastställdes enligt styrelsens förslag till oförändrat 250 kr.

I anslutning till årsstämman utdelades vidare TMV:s resestipendier (se nedan). Efter stämman höll Anders Johnson ett uppskattat föredrag om sin nya bok "Fånga platsen. Guide till Sveriges företagsamma historia".

Medlemsfrågor och verksamhetens ekonomiska förutsättningar

TMV:s medlemsregister förvaltas av Föreningshuset SEDAB AB. Registret är web-baserat och uppdateras löpande dels genom styrelsens egna insatser, dels genom rutiner hos Föreningshuset. Uppföljningen av betalningar av medlemsavgifter blir genom detta snabbare och enklare. Medlemsantalet uppgick vid årets slut till 1.025 (1.036) enskilda medlemmar varav 37 (37) ständiga medlemmar samt 9 (9) företag. Samarbetsavtalet med TM innebär att medlem med familj har fri entré till museet.

Det är TMV:s ambition att fortsätta stödja museet på oförändrad eller ökad nivå. Det sker främst genom bidrag till utgivandet av årsboken Dædalus och stipendier till förtjänta medarbetare. Under 2009 har detta direkta stöd uppgått till 184.001 (163.990) kr.

En broschyr om TMV har färdigställts under 2009 och finns tillgänglig i museets entré. Den har blivit mycket populär och säkert bidragit till medlemsvärvningen. Ett kombinerat välkommbrev och provisoriskt medlemskort för nya medlemmar har införts under året. Det utsänds av skattmästaren i elektronisk form så långt som möjligt.

Information och administration

TMV:s hemsida, www.tmv.a.se, och e-post erbjuder den fylligaste, snabbaste och enklast hanterade informationen från föreningen om program och annan verksamhet. Cirka 735 (640) medlemmar hade i slutet av 2009 meddelat sin e-postadress till TMV.

Den som inte har e-postadress kommer som hittills att få tryckt material per post vid normalt tre tillfällen per år. Utskicket i december av Dædalus, med vilket följer medlemskort mm, omfattar alla medlemmar. Programinformation, som också till en del omfattar museets program, lämnas också på TMV:s telefonsvarare tel. 08-450 56 92. För meddelanden till föreningens styrelse bör företrädesvis brev eller e-post användas. Museets program annonseras veckovis, vanligen på fredagar, i Stockholms morgontidningar, liksom på museets hemsida www.tekniskamuseet.se.

Dædalus

Tekniska museets årsbok Dædalus "Samuel Owen – Teknik- och Ångbåtspionjär" av Arne Sundström utsändes till medlemmarna i december 2009. Årsboken är en medlemsförmån som har reglerats i samarbetsavtalet. TMV stödde utgivningen med 140.001 (121.000) kr. Årsboken togs fram i samarbete med Sjöhistoriska museets vänförening och Stockholmia förlag. Författaren har för sina insatser utsetts till ständigt medlem i TMV.

Stipendier och bidrag

Under 2009 ställde TMV resestipendier om tillsammans 40.000 kr. till förfogande för anställda inom Tekniska museet:

- Emilie Sabel, intendent på Samlingsavdelningen, besök till Edo Tokyo Museum, 14.000 kr.
- Agneta Sjöbom, Cino4 Biovärd, besök till Cinema Park Odeon i Aten, 8.000 kr.
- Eric Telander, receptionist och arbetar i Mottagandet, besök till teknikhistoriska museer i Milano med omnejd, 7.000 kr.
- Kicki Miles, webbredaktör på Kommunikationsenheten, besök till museer och konferens i Indianapolis, 11.000 kr.

Utställningen Unga forskare på Tekniska Museet fick 4.000 kr till tre projekt med god uppfinningshöjd:

- Releasy, Polhemsgymnasiet, Göteborg, 1.500 kr.
- Secure, Polhemsgymnasiet, Göteborg, 1.500 kr.
- Open Ratchet Wrench, Fenix Kunskapscentrum, Vaggeryd, 1.000 kr.

De samlade kostnaderna för stipendier och bidrag under 2009 har uppgått till 44.000 (42.990) kr.

Programverksamheten

Programverksamheten vid museet utformas i samarbete mellan Tekniska museet och TMV. TMV bidrar med förslag till ämnen och programutformning samt engagemang av medverkande i programmen. TMV:s programutskott bestod 2009 av Håkan Ljungqvist (sammankallande), Per Wirback, Per Eriksson, Gert Ekström, Monica af Geijerstam samt Eva Ramberg (Tekniska Museet). TMV genomför därtill på egen hand medlemsarrangemang i form av studiebesök och andra externa arrangemang. Såväl dessa arrangemang som möten på museet sker ofta i samarbete med andra organisationer. Under 2009 genomförda arrangemang redovisas nedan.

Ekonomi

Föreningens ekonomi redovisas i resultat- och balansräkningar nedan. Den löpande verksamheten, som avspeglas i resultaträkningen, uppvisar något högre kostnader än föregående år. Resultaträkningen visar ett underskott på -30.317 (22.187) kr. Balansräkningen omsluter 1.129.533 (1.052.648) kr. Tillgångarna i fonder och aktier har under året ökat med 235.782 kr. Styrelsen föreslår att årets resultat balanseras i ny räkning.

Stockholm i mars 2010

Karsten F. Larsen	Pär Blomqvist	Ingrid Bruce
Bjarne Däcker	Ann Follin	Håkan Ljungqvist
Lennart Lübeck	Johan Martin-Löf	Erik Prisell

Bokslut 2009

Resultaträkning	2007	2008	2009	2009 budget
Intäkter				
Medlemsavgifter, (enskilda medl.)	251.850	242.800	244.000	245.000
Medlemsavgifter, (korporativa medl.)	9.000	9.000	8.000	8.000
Medlemsavgifter, (ständiga medl.)	0	5.000	0	0
Särskilda bidrag	10.000	10.000	10.300	10.000
Programverksamhet	14.585	27.946	87.580	27.000
Överfört från fonder	0	0	0	0
Ränteintäkter, aktieutdeln.	15.461	17.162	4.186	10.000
Summa intäkter	300.896	311.908	354.066	300.000
Kostnader				
Programverksamhet	18.544	27.270	85.102	25.000
Daedalus	121.000	121.000	140.001	130.000
Stipendier/bidrag TM	38.000	42.990	44.000	45.000
Kontorsmtrl, adm. och tjänster	3.986	4.876	11.604	5.000
Medlemskontakter, tfn och porto	89.426	93.585	103.676	95.000
Summa kostnader	270.956	289.721	384.383	300.000
Årets resultat	29.940	22.187	-30.317	0
Balansräkning				
Tillgångar				
Nordea plusgiro	189.987	105.716	179.393	
SEB konton	334.196	349.182	350.537	
Ålandsbanken konto	52.517	53.888	54.395	
SEB fonder	591.040	500.879	500.879	Not 1
SEB depå (aktier)	68.699	42.483	43.829	”
Upplupna intäkter, div. fordringar (arv)	500	500	500	Not 3
Summa tillgångar	1.236.939	1.052.648	1.129.533	
Skulder och eget kapital				
Kortfristiga skulder				
Reserverat för Daedalus	121.000	121.000	130.000	
Upplupna, ej bet. kostnader	78.053	6.432	77.154	
Förinbetalda medlemsavgifter	27.500	9.020	36.500	
Summa kortfrist. skulder	226.553	136.452	243.654	
Eget kapital – förvaltade fonder				
Ständiga medl. fond	47.050	47.050	47.050	Not 2
Althins fond	455.927	455.927	455.927	”
Zaccos fond	250.386	250.386	250.386	”
Summa fonder	753.363	753.363	753.363	”
Eget kapital – disponibla medel				
Ingående disponibla medel	227.083	257.023	162.833	”
Nedskrivning av tillgångar	0	-116.377	0	”
Årets resultat	29.940	22.187	-30.317	”
Utgående disponibla medel	257.023	162.833	132.516	”
Summa eget kapital	1.010.386	916.916	885.879	
Summa skulder och eget kapital	1.236.939	1.052.648	1.129.533	

Not 1 Tillgångar

Fondandelar och aktier	Bokfört värde 2008	Marknadsvärde 2009-12-30	Differens
SEB obl. Fond Flex SEK-Lux (aktiefond)	137.302	154.011	16.709
SEB obl. Fond Flexibel SEK (räntefond)	3.738	4.071	333
SEB Sverigefond (aktiefond)	157.915	243.365	85.450
SEB Sverigefond (aktiefond)	201.924	311.189	109.265
SEB depå (aktier)	42.483	79.963	37.480
Summa	543.362	792.599	249.237

SEB depå har under 2009 tillförts 1.346 kr genom deltagande i nyemissioner.

Not 2 Förändring i eget kapital

	Ständiga medl. fond	Althins fond	Zaccos fond	Disponibla medel
Belopp årets ingång	47.050	455.927	250.386	162.833
Årets resultat	-	-	-	-30.317
Utgående balans	47.050	455.927	250.386	132.516

Not 3 Redovisning av donationer

Av 2006 års arv från Yngve Zacco om 250.386 kr är 500 kr ännu ej utbetalat.

Budget för år 2009 och 2010

Belopp i kSEK där ej annat anges	Utfall 2009	Budget 2009	Budget 2010
<i>Medlemsavgift, enskild medlem i kr</i>	250	250	250
Intäkter			
Medlemsavgifter, enskilda.	244	245	245
Medlemsavgifter, korp.	8	8	8
Medlemsavgifter, ständ.	0	0	0
Särskilda bidrag	10	10	10
Programverksamhet, intäkter	88	27	30
Uttag fonder	0	0	0
Intäktsräntor	4	10	7
Summa intäkter	354	300	300
Kostnader			
Programverksamhet	85	25	27
Daedalus eller motsvarande	140	130	125
Stipendier - bidrag	44	45	43
Föreningsadm. och medlemskont.	115	100	105
Summa kostnader	384	300	300
Årets resultat	-30	0	0

TMV-aktiviteter under 2009

Ons 4 feb Luxor och Axel Holstensson - en svensk pionjär inom radio och TV

Författaren Sören Hjelm berättade om den dynamiske industrimannen Axel Holstensson som skapade radiofabriken Luxor. Föremålsavdelningen på TM visade ett urval Luxorapparater från samlingarna.

Ons 4 mars En kväll om uppfinnaren John Ericsson

John Ericsson sällskapet arrangerade en kväll om den svenske uppfinnaren John Ericsson med föredrag, filmvisning, visning av maskinhallen, ritningar, publikationer och föremål i museets arkiv och bibliotek.

Ons 1 april TMV årsmöte med föredrag "Fånga platsen – guide till Sveriges företagsamma historia"

Efter årsmötet berättade Anders Johnson från sin bok om några teknikhistoriskt intressanta platser i olika delar av landet.

Tis 28 apr Storkyrkans okända delar

Domkyrkolector Sabina Koj visade kyrkan och tornet med bl a tornuret, gravvalvet, tramphjulet, smedjan, orgeln, själakoret. "Det är bra att veta att man måste kunna gå upp 202 trappsteg, 66 meter och det finns ingen hiss. Och man bör inte lida av klaustrofobi, höjdskräck eller ha dåligt hjärta."

Mån 18 maj Storkyrkans okända delar *** extratur ***

Domkyrkokaplan Kristina Ljunggren visade kyrkan och tornet.

Lör 23 maj Batteri Arholma och Vira bruk

Tillsammans med Föreningen Armémusei Vänner besöktes Arholmas kustförsvarsanläggning. Tre våningar djupt insprängd i berget med verkstäder, stridsledningcentral, datorer och radarskärmar – allt kvar. På hemvägen Vira bruk.

Tor 4 juni Teknikhistorisk bussutflykt med tema "Stockholmiana"

Förre stadsantikvarien Björn Hallerdt guidade och berättade om fabriker, kommunikationer, hamnar, hissar, platser och kvarter med teknikhistoriskt förflutet. Transporten skedde med anrik Leyland tvåvåningsbuss 1967 nr 4525 från SL Spårvägmuseet.

27-30 augusti Teknik- och industrihistorisk bussresa till Närke och Västergötland

Det var ett glatt sällskap på 34 personer som bodde på sommarkollet Västeräng vid Vättern och gjorde ett antal intressanta industrihistoriska besök.

Första dagen besökte vi Skyllbergs bruk och fabrik. Vd och koncernchef Gustaf Svensson berättade livfullt om brukets historia, visade runt i gamla bruksparken, den moderna industrin och bjöd på lunch. Maria Gunnarsson visade runt och berättade om Ämmebergs historia. Vi fortsatte till Zinkgruvan där zink har brutits i över 150 år. Tre guider berättade om verksamheten och visade runt på ytan med kvarnar och flotation. Vid Knalla gruvmuseum och lave visade och berättade tre f d gruvarbetare allt om gruvan. Vi fick även en åktur med det lilla gruvloket.

Dag två åkte vi till Billingen vid Skövde där Cementa bryter kalksten och via en 80 meter lång roterande tunnelugn tillverkar cement. Fabrikschefen Arvid Stjernberg och inköpschefen Hans Lindén berättade om verksamheten, visade kalkbrottet och anläggningen. På eftermiddagen besöktes Volvos industrimuseum i Skövde som speglar Volvos motorutveckling och industrialiseringen av Sverige från mitten av 1800-talet och fram till dags dato. Dagen avslutades med besök på Horns Tegelbruk med 100 år gammal ugn än i bruk. Hela tillverkningsprocessen är intakt, från lertaget med grävmaskin till de karakteristiska flam- och ringugnbyggnaderna med sina höga skorstenar.

Sista dagen besöktes Kalklinbanan Forsby-Köping startstation med stora krossen. Banan är fullt funktionsduglig längs sina 42 km genom fem kommuner och två län. Resan avslutades med Sveriges VVS Museum i Katrineholm.

Ons 4 nov Kartor och GPS

Torbjörn Djuvfeldt på Lantmäteriverket och www.kartforum.se berättade ingående om kartor och kartteknik. Håkan Ljungqvist berättade om tekniken bakom GPS och hur man hanterar 7000 svenska gruvhål i sin GPS.

Mån 16 nov Bakom kulisserna på Kungl Slottet

Intendent Berit Edling och tekniske chefen Kent Thilander med kollega visade runt på vinden, maskincentralen, serviceutrymmen som normalt inte visas för turister. Besöket blev snabbt övertäcknat och vi hoppas kunna komma tillbaka under 2010.

Tor 26 nov Invigning av Energi- och miljöställning

TMV:s medlemmar bjöds in till invigningen av Tekniska museets utställning om energi och miljö.

Ons 2 dec Releaseparty Daedalus 2009 "Samuel Owen"

TMV:s medlemmar bjöds in till releasepartyt när Daedalus 2009 släpptes. Den tillägnas den brittisk-svenska teknikern, konstruktören och industrimannen Samuel Owen "den svenska verkstadsindustrins fader". Författare är TMV-medlemmen Arne Sundström.

Fre 4 dec Marconi 100-årsminnet av fysikpriset

Marconi fick Nobelpriset i fysik 1909. Detta 100-årsminne firades med en heldag om Marconi på Tekniska museet initierad av Italiens ambassad.